

Họ và tên thí sinh:

Số báo danh:

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

Tự trọng nghĩa là biết coi trọng mình nhưng không phải theo nghĩa vị kỷ (chỉ biết đến danh lợi của bản thân mình) mà là coi trọng phẩm giá/đạo đức của mình. Một người có tự trọng hay không cũng thường được thể hiện qua câu trả lời hay qua hành xử của anh ta cho những câu hỏi như: “Điều gì khiến tôi sợ hãi/xấu hổ?”, “Điều gì khiến tôi tự hào/hạnh phúc?” ...

Người tự trọng tất nhiên sẽ biết sợ sự trừng phạt của nhà nước (sợ pháp lí) nếu làm trái pháp luật và sợ điều tiếng dư luận của xã hội (sợ đạo lý) nếu làm trái với luân thường, lễ phải. Nhưng đó vẫn chưa phải là điều đáng sợ nhất với họ. Điều đáng sợ nhất đối với một người tự trọng là sự giày vò bản thân khi làm những chuyện đi ngược lại lương tri của chính mình, phản bội lại lẽ sống, giá trị sống, nguyên tắc sống mà mình theo đuổi và có cảm giác đánh mất chính mình. Nói cách khác, đối với người tự trọng, có đạo đức “tòa án lương tâm” còn đáng sợ hơn cả “tòa án nhà nước” hay “tòa án dư luận”.

[...] Nói cách khác người tự trọng/tự trị thường không muốn làm điều xấu, ngay cả khi không ai có thể biết việc họ làm; Họ sẵn lòng làm điều tốt ngay cả khi không có ai biết đến; Họ sẵn lòng làm điều đúng mà không hề để ý đến chuyện có ai ghi nhận việc mình làm hay không. Nếu tình cờ có ai đó biết và ghi nhận thì cũng vui, nhưng nếu không có ai biết đến và cũng không có ai ghi nhận điều tốt mà mình làm thì cũng không sao cả, vì phần thưởng lớn nhất đối với người tự do/tự trị/tự trọng là “được sống đúng với con người của mình”, tất nhiên đó là con người phẩm giá, con người lương tri mà mình đã chọn.

(Trích *Đúng việc* - Giản Tư Trung, NXB Tri thức, 2016, tr.27-28)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (0,75 điểm). Chỉ ra phương thức biểu đạt chính của đoạn trích.

Câu 2 (0,75 điểm). Theo tác giả, tự trọng là gì?

Câu 3 (1,0 điểm). Theo anh/chị, vì sao “điều đáng sợ nhất đối với một người tự trọng là sự giày vò bản thân khi làm những chuyện đi ngược lại lương tri của chính mình”?

Câu 4 (0,5 điểm). Anh/Chị sẽ hành động như thế nào để hoàn thiện “con người phẩm giá, con người lương tri” của bản thân?

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) về ý nghĩa của thái độ biết xấu hổ đối với mỗi con người.

Câu 2 (5,0 điểm)

*Trong anh và em hôm nay
Đều có một phần Đất Nước
Khi hai đứa cầm tay
Đất Nước trong chúng ta hài hòa nồng thắm
Khi chúng ta cầm tay mọi người
Đất Nước vẹn tròn, to lớn
Mai này con ta lớn lên
Con sẽ mang Đất Nước đi xa
Đến những tháng ngày mơ mộng
Em ơi em Đất Nước là máu xương của mình
Phải biết gắn bó và san sẻ
Phải biết hóa thân cho dáng hình xứ sở
Làm nên Đất Nước muôn đời...*

(Trích *Đất Nước*, Nguyễn Khoa Điềm, SGK Ngữ văn 12, tập một, NXB Giáo dục, tr.119-120)
Phân tích đoạn thơ trên. Từ đó, bình luận về thông điệp mà tác giả gửi gắm trong đoạn trích.

-----**HẾT**-----

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	3,0
	1	<p>Phương thức biểu đạt chính: nghị luận</p> <p>Hướng dẫn chấm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - HS trả lời như Đáp án: 0,75 điểm. - HS trả lời sai hoặc không trả lời: 0 điểm. 	0,75
	2	<p>Theo tác giả, tự trọng là biết coi trọng mình, không phải coi trọng danh lợi của bản thân mà là coi trọng phẩm giá, đạo đức của mình/hoặc trích dẫn câu “<i>Tự trọng nghĩa là biết coi trọng mình nhưng không phải theo nghĩa vị kỷ (chỉ biết đến danh lợi của bản thân mình) mà là coi trọng phẩm giá/đạo đức của mình</i>”.</p> <p>Hướng dẫn chấm - HS trả lời như Đáp án: 0,75 điểm.</p> <ul style="list-style-type: none"> - HS nêu được 1/2 ý trong Đáp án: 0,5 điểm. - HS chỉ ra được một vài từ trong Đáp án: 0,25 điểm. - HS trả lời sai hoặc không trả lời: 0 điểm. 	0,75
	3	<p>Điều đáng sợ nhất đối với một người tự trọng là sự giày vò bản thân khi làm những chuyện đi ngược lại lương tri của chính mình, bởi vì:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Họ sợ sự giày vò của lương tâm khi cảm thấy mình trở thành người xấu. - Họ cố gắng không làm những chuyện đi ngược với lương tri để gìn giữ phẩm hạnh, để được sống thanh thản với những giá trị thật của bản thân... <p>Hướng dẫn chấm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - HS trả lời như đáp án hoặc có cách diễn đạt tương đương: 1,0 điểm - HS trả lời được được cả 2 ý nhưng diễn đạt chưa thật đầy đủ: 0,75 điểm - HS trả lời được 1 trong 2 ý: 0,5 điểm - HS trả lời chung chung, chưa rõ ý: 0,25 điểm - HS trả lời sai hoặc không trả lời: 0 điểm 	1,0
	4	<ul style="list-style-type: none"> - HS có thể nêu ra một hoặc một số hành động để hoàn thiện “con người phẩm giá, con người lương tri” của bản thân. - Lí giải hợp lí, thuyết phục. <p>Hướng dẫn chấm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - HS nêu được hành động để hoàn thiện bản thân: 0,25 điểm - HS lí giải một cách thuyết phục: 0,25 điểm - HS không trả lời: 0 điểm 	0,5
II		LÀM VĂN	7,0
	1	Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) về ý nghĩa của thái độ biết xấu hổ đối với mỗi con người.	2,0
		a. Đảm bảo yêu cầu về hình thức đoạn văn	0,25

	Thí sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng – phân – hợp, móc xích hoặc song hành.	
	<i>b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận</i> Ý nghĩa của thái độ biết xấu hổ đối với mỗi con người.	0,25
	<i>c. Triển khai vấn đề nghị luận</i> Thí sinh có thể lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách nhưng phải làm rõ suy nghĩ, quan điểm của bản thân về ý nghĩa của thái độ biết xấu hổ đối với mỗi con người. <i>Có thể theo hướng:</i> Biết xấu hổ giúp ta tự nhìn nhận lại mình; từ đó sửa chữa sai lầm và giữ gìn lòng tự trọng về phẩm giá. Do vậy, ta nên nghiêm khắc với bản thân để rèn luyện và bao dung với người để giúp họ có cơ hội sửa chữa lỗi lầm... Lưu ý: HS có thể bày tỏ suy nghĩ, quan điểm riêng nhưng phải phù hợp với chuẩn mực đạo đức và pháp luật. Hướng dẫn chấm: - HS lập luận chặt chẽ, thuyết phục: lí lẽ xác đáng, dẫn chứng tiêu biểu, phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn giữa lí lẽ và dẫn chứng (1,0 điểm). - HS lập luận chưa thật chặt chẽ, thuyết phục: lí lẽ xác đáng nhưng không có dẫn chứng hoặc dẫn chứng không tiêu biểu (0,75 điểm). - HS lập luận không chặt chẽ, thiếu thuyết phục: lí lẽ không xác đáng, không liên quan mật thiết đến vấn đề nghị luận; không có dẫn chứng hoặc dẫn chứng không phù hợp (0,25 – 0,5 điểm).	1,0
	<i>d. Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt. Hướng dẫn chấm: - Không cho điểm nếu bài làm mắc quá nhiều lỗi chính tả, ngữ pháp.	0,25
	<i>e. Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ. Hướng dẫn chấm: Huy động được kiến thức và trải nghiệm của bản thân khi bàn luận; có cái nhìn riêng, mới mẻ về vấn đề; có sáng tạo trong diễn đạt, lập luận, làm cho lời văn có giọng điệu, hình ảnh, đoạn văn giàu sức thuyết phục. - Đáp ứng được 01 yêu cầu trở lên: 0,25 điểm	0,25
2.	Phân tích đoạn thơ trong bài “Đất Nước”. Từ đó, bình luận về thông điệp mà tác giả gửi gắm trong đoạn trích.	5,0
	a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận Mở bài nêu được vấn đề, Thân bài triển khai được vấn đề, Kết bài khái quát được vấn đề.	0,25
	b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận - Nội dung và nghệ thuật của đoạn thơ. - Thông điệp mà tác giả gửi gắm. Hướng dẫn chấm:	0,5

	<p>- HS xác định đúng, đầy đủ vấn đề cần nghị luận (nội dung và nghệ thuật của đoạn thơ và thông điệp của tác giả): 0,5 điểm.</p> <p>- HS xác định chưa đầy đủ vấn đề nghị luận: 0,25 điểm.</p>	
	<p>c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</p> <p>Thí sinh có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; đảm bảo các yêu cầu sau:</p>	
	<p>* Giới thiệu khái quát về tác giả Nguyễn Khoa Điềm (0,25 điểm), đoạn thơ <i>Đất Nước</i>, đoạn trích nghị luận (0,25 điểm).</p>	0,5
	<p>* Nội dung:</p> <p>- Mỗi quan hệ gắn bó mật thiết giữa cá nhân và Đất Nước:</p> <p>+ Đất Nước là máu xương của mỗi người (<i>Đất Nước là máu xương của mình</i>), Đất Nước hài hòa với tình yêu lứa đôi (<i>trong anh và em - đều có một phần Đất Nước</i>).</p> <p>+ Đất Nước là tinh thần đoàn kết dân tộc (<i>Khi chúng ta cầm tay mọi người/ Đất Nước vẹn tròn to lớn...</i>)</p> <p>+ Tin tưởng vào tương lai tươi đẹp của của Đất Nước – gắn liền với tương lai của mỗi cá nhân (<i>Con ta lớn lên, mang Đất Nước đi xa, đến những tháng ngày mơ mộng...</i>)</p> <p>- Ý thức trách nhiệm của mỗi cá nhân với quê hương Đất Nước (<i>gắn bó, san sẻ, hóa thân... cho Đất Nước muôn đời</i>)</p>	1,75
	<p>* Nghệ thuật: Chất trữ tình – chính luận; giọng thơ chân thành, tha thiết giàu sức thuyết phục, sử dụng linh hoạt các biện pháp tu từ...</p>	0,5
	<p>* Đánh giá chung về nội dung và nghệ thuật</p> <p>Hướng dẫn chấm:</p> <p>- Phân tích đầy đủ, sâu sắc: 2,0 điểm</p> <p>- Phân tích tương đối đầy đủ, hợp lí: 1,5 điểm – 1,75 điểm.</p> <p>- Phân tích chung chung, chưa rõ nội dung và nghệ thuật của đoạn văn: 0,75 điểm – 1,25 điểm</p> <p>- Phân tích sơ lược, không rõ các biểu hiện: 0,25 điểm – 0,5 điểm</p>	0,25
	<p>* Bình luận về thông điệp nhà thơ gửi gắm</p> <p>- Thông điệp: Mỗi người cần có ý thức trách nhiệm trong việc xây dựng và bảo vệ non sông đất nước...</p> <p>- Ý nghĩa: Thông điệp của tác giả không chỉ thức tỉnh thanh niên vùng địch tạm chiếm lúc bấy giờ xuống đường đấu tranh giải phóng dân tộc mà còn có sức tác động tới nhận thức và tình cảm của tuổi trẻ hôm nay đối với đất nước.</p> <p>Hướng dẫn chấm:</p> <p>- HS trình bày như đáp án hoặc diễn đạt tương đương: 0,5 điểm</p> <p>- HS trình bày được 1 trong 2 ý: 0,25 điểm</p> <p>- HS trả lời sai hoặc không trả lời: 0 điểm.</p>	0,5
	<p>d. Chính tả, ngữ pháp</p>	

	<p>Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt</p> <p>Hướng dẫn chấm:</p> <p>- Không cho điểm nếu bài làm mắc quá nhiều lỗi chính tả, ngữ pháp.</p>	0,25
	<p>e. Sáng tạo</p> <p>Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ</p> <p>Hướng dẫn chấm: HS biết vận dụng lý luận văn học trong quá trình phân tích, đánh giá; biết so sánh với tác phẩm khác để làm nổi bật nét đặc sắc của thơ Nguyễn Khoa Điềm; biết liên hệ vấn đề nghị luận với thực tiễn đời sống; văn viết giàu hình ảnh, cảm xúc.</p> <p>- Đáp ứng được 2 yêu cầu trở lên: 0,5 điểm</p> <p>- Đáp ứng được 1 yêu cầu: 0,25 điểm.</p>	0,5
	Tổng điểm	10,0

-----HẾT-----